

METODICKÉ POZNÁMKY

Územní struktura je platná k 1. 1. 2025 a údaje se vztahují k roku 2023 (pokud není uvedeno jinak). Územní strukturu Česka vymezuje zákon č. 51/2020 Sb. o územně správním členění státu a o změně souvisejících zákonů.

Kraj, okres, správní obvody obcí, obec a základní územní jednotka jsou standardními prvky územní identifikace, jejichž kódy a názvy vycházejí z platných číselníků (Číselník obcí, Číselník obcí s rozšířenou působností, Číselník obcí s pověřeným obecním úřadem,...) a Klasifikace územních statistických jednotek (CZ-NUTS) získané z Územního identifikačního registru, spravovaného Českým statistickým úřadem (ČSÚ) a jsou k dispozici i v elektronické podobě a na internetu www.csu.gov.cz.

Obec je územním samosprávným celkem základního stupně. Podle zákona o obcích (č. 234/2006 Sb.) jsou některé obce označovány jako **města**, resp. **statutární města** (Hradec Králové). Města jsou v tabulkách vyznačena tučně a velkými písmeny. Od roku 2006 se objevuje i titul **městys**, jejichž přehled uvádíme v příloze a v tabulkách nejsou zvýrazněny. **Kód obce** je pětimístný kód začínající „5“, doplněný na šesté pozici kontrolní číslicí. Kód obce je jednoznačný v rámci Česka. Kód přidělený konkrétní obci je stálý v čase i prostoru. **Název obce** je jedinečný v rámci okresu.

Část obce je možno definovat dvojím způsobem. Jedná se o jednotku územního členění státu, která je publikována v rámci úředního seznamu obcí a jejich částí (tj. ve Statistickém lexikonu obcí České republiky 2024). Pokud se obec nečlení na části, je pro potřeby statistiky považována za jednu část obce. Z věcného hlediska se ovšem jedná o skupinu domů se společným názvem, označených čísly popisnými z jedné číselné řady.

Základní územní jednotkou (ZUJ) se rozumí taková prostorová jednotka, která se pro výkon státní správy již dále nečlení - všechny obce a statutární město. Každá ZUJ má přidělen pětimístný kód (šestá číslice je kontrolní). V našem kraji je kód obce i ZUJ totožný, žádná obec nemá více ZUJ.

Správní obvod kraje s výjimkou správního obvodu hlavního města Prahy **se člení na správní obvody obcí s rozšířenou působností**.

Správní obvody obcí s rozšířenou působností (SO ORP) jsou vymezeny jmenovitým výčtem území obcí a vojenských újezdů, viz Vyhláška č. 346/2020 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s rozšířenou působností, území obvodů hlavního města Prahy a příslušnosti některých obcí do jiného okresu.

Správní obvody obcí s pověřeným obecním úřadem (SO POU) jsou vymezeny jmenovitým výčtem obcí, které do příslušného obvodu náleží, viz Vyhláška č. 345/2020 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem.

Okresy jsou jako územní celek zachovány, jejich území je vymezeno pomocí správních obvodů obcí s rozšířenou působností.

Kraj je ve smyslu ústavního zákona č. 347/1997 Sb. vyšší územně samosprávný celek, který byl ustaven k 1. 1. 2000. Podle zákona č. 51/2020 Sb. se člení na správní obvody obcí s rozšířenou působností.

Údaje byly čerpány z datových zdrojů ČSÚ:

- o databáze městské a obecní statistiky
- o regionálních statistických publikací (Statistická ročenka Královéhradeckého kraje - 2024)
- o regionálních časových řad
- o demografické statistiky za rok 2023
- o Registru ekonomických subjektů za rok 2023
- o volební statistiky 2004-2024

Údaje za území okresů, správních obvodů obcí s rozšířenou působností, správních obvodů pověřených obecních úřadů a za velikostní skupiny obcí byly vypočítány agregací z údajů o obcích.

Údaje o počtu uchazečů o zaměstnání jsou z datové báze Ministerstva práce a sociálních věcí za rok 2023. Souhrny za obce, SO ORP a velikostní skupiny obcí neodpovídají údajům za okresy, kraje a Česka; rozdíl tvoří nezaměstnaní bez trvalého bydliště v okrese, ale evidovaní na úřadech práce v okrese.

Výsledky podle jednotlivých druhů **voleb** najdete na www.volby.cz, ve [veřejné databázi](#) a v [otevřených datech](#).

Katalog produktů 2025 informuje o publikacích a produktech připravovaných Krajskou správou ČSÚ v Hradci Králové, oddělením informačních služeb pro rok 2025 včetně anotace a územního členění údajů.

Přehled **měst a městysů** obsahuje obce, jimž byl status města či městysu přidělen od roku 2006, je doplněn o základní údaje a územní identifikace.

Mapa měst a městysů zobrazuje rozmístění měst a městysů.

* * *

Na internetových stránkách ČSÚ jsou další údaje zveřejňovány na:

[Královéhradecký kraj | Královéhradecký kraj](#)

[Katalog produktů Královéhradeckého kraje | Královéhradecký kraj](#)

[Kraj, okresy ... | Královéhradecký kraj](#)

[Města a obce | Královéhradecký kraj](#)

[Výsledky | Sčítání 2021](#)

[Katalog produktů | Statistika](#)

[MOS - Městská a obecní statistika](#)

[Databáze demografických údajů za obce ČR | Statistika](#)

[VOLBY | Královéhradecký kraj](#)

[DataStat: Přehled](#)

[Veřejná databáze VDB](#)

[Geoportal CSU](#)

[ČSÚ a územně analytické podklady | Statistika](#)

[Data pro Místní akční skupiny \(MAS\) | Statistika](#)

* *

Seznam použitých zkratk

ČSÚ	Český statistický úřad
ZUJ	základní územní jednotka
ORP	obec s rozšířenou působností
SO ORP	správní obvod obce s rozšířenou působností
POU	pověřený obecní úřad
SO POU	správní obvod obce s pověřeným obecním úřadem
SLDB	sčítání lidu, domů a bytů